

Fjodor Molenaar

**De Nederlandse Geheime Diensten in de
eerste helft van de Koude Oorlog 1945 - 1960**

*Een lopende bibliografie van boeken, tijdschriften, artikelen en
vindplaatsen.*

Fjodor Molenaar

DE NEDERLANDSE GEHEIME DIENSTEN IN DE EERSTE HELFT VAN
DE KOUDE OORLOG 1945 - 1960

Een lopende bibliografie van boeken,
tijdschriften, artikelen en vindplaatsen.

Copyright 1992 F.M.Molenaar.
Amsterdam, maart 1992.

Deze bibliografie werd gerealiseerd met behulp
van financiële en materiële ondersteuning
door Buro Jansen & Janssen te Amsterdam.

Inhoud

Titelblad	-	pagina 1
Inhoud	-	pagina 2
I Inleiding	-	pagina 3,
II Uitgangspunten bij het zoeken	-	pagina 4
III Het feitelijke onderzoek	-	pagina 6
IV Verwerking van het materiaal	-	pagina 7
V Lijst van gevonden titels		
a. Bibliografieën	-	pagina 8
b. Monografieën	-	pagina 11
c. Tijdschriften	-	pagina 17
d. Artikelen	-	pagina 19
e. Computerbestanden	-	pagina 22
f. Archieven	-	pagina 23
VI Index	-	pagina 24
VII Lijst met afkortingen	-	pagina 31

I Inleiding.

Over de Nederlandse geheime diensten voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog is veel geschreven: er is een massa aan literatuur over dit onderwerp. Vooral enige opzienbarende gebeurtenissen op Nederlands grondgebied - het Venlo-incident, het Englandspiel en het verraad rond Arnhem (King Kong) - krijgen in de literatuur ruime aandacht. Ook over de nasleep van de oorlog is nog wel het één en ander gepubliceerd, meestal als direkt uitvloeisel van de gebeurtenissen tussen 1940 en 1945.

Maar dan breekt er voor wat betreft de ontwikkelingen rond de Nederlandse inlichtingendiensten vanaf het einde van de jaren '40 een ijzige stilte aan. Hoewel er volop spionage wordt bedreven en de angst voor het communisme rond het jaar 1948 enorme contouren aanneemt is over de Nederlandse 007's in de koude oorlog tot op heden nauwelijks iets zinnigs gepubliceerd. Dat komt natuurlijk vooral door de geheimhouding die de inlichtingendiensten nastreven. De bronnen waarop men zich dan ook voor een groot deel moet baseren zijn artikelen die in die tijd zijn verschenen, vaak naar aanleiding van een affaire.

- Onthullingsjournalistiek

In de jaren '70 komt in het zwijgen over geheime diensten verandering, overigens op een moment dat ook in andere landen de praktijken van de geheime diensten ter discussie staan (denk bijvoorbeeld aan de CIA-bemoeienissen met Chili, Griekenland en Portugal). In Nederland verschijnen enkele autobiografische werken van (ex-) geheim agenten (Eindhoven, Gunnewegh, Van der Gouw). Toch blijven de boeken van dergelijke 'insiders' op twee handen te tellen.

Belangrijker voor die tijd is dan ook het ontstaan van de onthullende journalistiek. Panorama, Vrij Nederland, de HP, de Nieuwe Revu en ook ander bladen komen met onthullingen en schandalen, die niet zelden een kijkje in de keuken van de Nederlandse diensten geven. Het is een tijd die iets blootlegt van de verzwegen jaren '50; ook over de werkzaamheden van de inlichtingendiensten in deze periode.

In de jaren '80 zet de onthullende journalistiek zich voort. Van tijd tot tijd wordt er weer over de Nederlandse geheime diensten geschreven, al handelt het vooral om aktuele zaken. Aan de kennis over de gebeurtenissen tijdens de eerste helft van de koude oorlog wordt evenwel weinig nieuws bekend.

- Wetenschappelijk onderzoek

Diepgravend wetenschappelijk onderzoek is er naar dit thema nog niet gedaan. Terwijl 'intelligence-studies' zich in de Verenigde Staten heeft ontwikkeld tot een volwaardige studierichting - zij het vrijwel volledig door de CIA gedomineerd - is er in Nederland zeer weinig belangstelling voor.

Pas in 1992 organiseert zich in Nederland een (semi-) wetenschappelijke groep op dit terrein: de Netherlands Intelligence Studies Association (NISA). Of deze klub zich tevens gaat toeleggen op diepgravende, onafhankelijke onderzoeken zal moeten worden afgewacht.

II Uitgangspunten bij het zoeken

Een bibliografie maken over dit onderwerp zou dus geen gemakkelijke opgave zijn, indien deze het niveau van het op een rijtje zetten van de verschenen (auto-)biografieën moest overstijgen. Het zou dan noodzaak zijn meer primaire bronnen te bekijken: archiefstukken raadplegen, Tweede Kamer-verslagen doorspitten, beeld- en geluidmateriaal vinden. Daarnaast zou vooral gekeken moeten worden wat er aan grijze literatuur is verschenen.

- Het onderzoek naar Gladio

Mijn reden om dit ook inderdaad zo aan te pakken was de volgende. Een sinds enige tijd lopend onderzoek - waaraan ik meewerk - naar het functioneren van de geheime oorlogsdiensten Operatiën en Inlichtingen (O&I), de Nederlandse tak van het netwerk dat in Italië onder de naam Gladio bekend is geworden, zou naar mijn mening moeten aanvangen met een grondige studie naar het reeds beschikbare materiaal. Een bibliografie als deze zou voor dat onderzoek dus zeer bruikbaar zijn.

Het idee om een bibliografie over 'Gladio' als zodanig te maken wees ik echter als te omvangrijk van de hand. Mijn eerste beperking moest - zo vond ik - een geografische zijn: het gebied van geheime diensten in Nederland is bovendien vertrouwt terrein voor mij.

- Buitenlandse bronnen

Veel activiteiten van de geheime diensten spelen zich af onder een diplomatieke dekmantel. In concreto: ambassade-personeel werkt voor inlichtingendiensten. Daarbij komt dat bij de vorming van de Nederlandse na-oorlogse geheime diensten de relaties met de geheime diensten van de Verenigde Staten van Amerika (OSS/CIA) en het Verenigd Koninkrijk (SIS/SOE/MI5) van het grootste belang waren. Aan het einde van de oorlog was er een nauwe samenwerking ontstaan met de inlichtingendiensten van deze landen, bovendien kwam er een hoop ervaring en expertise uit die landen.

In het kader van deze bibliografie aan dit aspect voorbij gaan is niet goed mogelijk, maar het zou meer tijd gaan kosten om naar bronnen daarover te zoeken. Reden om wel op de banden met de Verenigde Staten door te gaan was dat ik in april naar de USA ga, om daar verder onderzoek te doen op dit gebied. Op dit moment volsta ik met de opmerking dat ik bij het zoeken extra aandacht heb besteed aan de Nederlandse buitenlandse betrekkingen en het Ministerie van Buitenlandse Zaken, en dat hierover ook bronnen zijn opgenomen.

- De keuze voor de periode 1945-1960

Een volgend punt van aandacht was de tijdsafbakening. Het probleem lag vooral bij de keuze van een begindatum. Begin je nu op 1 januari 1945 of pas na afloop van de oorlog? En bij een keuze voor het eerste: neem je dan alle boeken die doorlopen tot het einde van de oorlog, maar eigenlijk voor 90% gaan over daarvoor, ook op? En bij een keuze voor het tweede: laat je dan al die bibliografieën weg, die nu juist een goed inzicht verschaffen in literatuur over de aanloop tot het ontstaan van de

koude oorlog?

Uitsluitend om geen waardevolle bronnen weg te laten heb ik mij veroorloofd werken op te nemen, die - hoewel uitsluitend gericht op de Tweede Wereldoorlog - inzicht verschaffen in de situatie rond de Nederlandse geheime diensten anno 1945. Een keuze dus uit enige standaardwerken op dit gebied.

De einddatum - 1960 - heb ik gekozen, omdat het hoogtepunt van de Koude Oorlog in Nederland (Sovjet-inval in Hongarije, 1956) toen wel ongeveer voorbij was.

- De keuze voor een lopende bibliografie.

De bibliografie is op dit moment nog niet afgesloten, in deze vorm als werkstuk is zij slechts een tussenstap. Terug uit de Verenigde Staten wil ik ze updaten en afmaken, en wellicht kan ze in het voorjaar van 1993 (al dan niet tezamen met de resultaten van het onderzoek naar O&I) worden opgenomen in een publikatie over Nederlandse geheime diensten in de koude oorlog.

- Slotopmerking

Het is gezien alle discussies over inlichtingendiensten van de afgelopen jaren de hoogste tijd voor een nieuwe beoordeling van de betekenis van de Nederlandse geheime diensten in de koude oorlog. Onderzoek daarnaar moet niet aan de geheime diensten zelf overgelaten worden. Hier dus ook geen betoog voor een vinger aan de pols van BVD-er Dr Engelen, die in opdracht van de regering de geschiedenis van de BVD in de koude oorlog onderzoekt. Veel meer van belang is het onafhankelijk onderzoek naar deze periode te stimuleren. Laat deze bibliografie daartoe bijdragen.

III Het feitelijke onderzoek

- De Bibliotheken

De afgelopen maanden heb ik bezoeken afgelegd aan de volgende instituten en bibliotheken (met tussen haakjes de bedoeling te zoeken naar):

Universiteitsbibliotheek Amsterdam (UBA - Bibliografieën en algemene tijdschriften); Bibliotheek van het instituut van Sociale en Politieke Wetenschappen van de Universiteit van Amsterdam (PSCW - biografieën, rapporten en vaktijdschriften); het Sociaal Wetenschappelijk Documentatie Centrum (Swidoc - KWIC-index); het Nederlands bureau voor Onderzoeks Informatie (NBOI-gedaan en lopend onderzoek); het Amerika-instituut van de Universiteit van Amsterdam (Archief-indexen, diplomatieke betrekkingen Nederland-VS); de bibliotheek van het ministerie van Buitenlandse Zaken (Diplomatieke betrekkingen met VS en Engeland); het Algemeen Rijksarchief te Den Haag (ARA - archieven over geheime diensten, persoonlijke archieven van ministers en andere belangrijke figuren); de documentatie-afdeling van de Tweede Kamer der Staten Generaal (Kamerstukken en begrotingen mbt geheime diensten); het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis te Amsterdam (IISG - persoonsarchieven van mensen uit het verzet en de communistische beweging na WOII, enkele bladen); de Stichting Film en Wetenschap te Amsterdam (beeld- en geluidmateriaal van de omroepen); het Persinstituut van de Universiteit van Amsterdam (verslag Parlementaire Enquete Commissie 1940-1945 deel IV: de geheime diensten); het archief van bureau Jansen & Janssen te Amsterdam (J&J - bijzondere publikaties, artikelen); de bibliotheek van het Anti-militaristisch Onderzoeks Kollektief te Utrecht (Amok-bijzondere publikaties); de bibliotheek van Ultimatum te Amsterdam (bijzondere publikaties); de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag (blad Prologue, waarin aandacht voor vrijgekomen Amerikaanse overheids archieven); de Stichting voor Onderzoek naar Binnenlandse Veiligheid te Amsterdam (SOBV - bijzonder bibliografisch materiaal); de dokumentatie-afdeling van Vrij Nederland te Amsterdam (VN - de artikelen van enkele goed ingevoerde journalisten); de bibliotheek van het Instituut voor Onderzoek naar Nederland te Utrecht (IVON - bijzondere bronnen); Netherlands Intelligence Studies Association (NISA - blad en andere bijzondere bronnen).

- Zoekresultaten

De resultaten van mijn bezoeken waren niet overal verbluffend, bovendien kostte het erg veel tijd. In iedere bibliotheek ben ik gemiddeld een werkdag geweest, net voldoende om enige interessante bronnen te bestuderen, maar onvoldoende voor het 'compleet maken' van deze bibliografie. Daarvoor zou ik tenminste nog eenmaal alle instituten moeten bezoeken, zo dat überhaupt al mogelijk zou zijn. Maar daarvoor is nu geen tijd meer. De reden dat ik niet gekozen heb om bij de helft van de bibliotheken het hele karwei af te maken is eenvoudigweg dat ik het spannender vond in veel verschillende instituten rond te kijken dan in enkele.

IV Verwerking van het gevonden materiaal

- ideaList

Iedere publikatie tekende ik ter plekke op met behulp van een standaard-formulier, waarvan de gegevens 'op de basis' in een database-bestand werden opgenomen. Na enige tijd verving ik het dBase bestand door een ideaList-bestand, wat erg handig is voor het samenstellen van bibliografieën, gezien het onbeperkte aantal velden en tekens per veld.

Na al dit invoeren in de computer - in totaal zitten er nu meer dan 100 boeken in - moest er een keuze gemaakt worden. De ideaList-lijst is bruikbaar voor het Gladio-onderzoek maar was te uitgebreid voor deze bibliografie. Voor zover er publikaties waren opgenomen, die eigenlijk niet voldeden aan de zoekcriteria, beoordeelde ik per publikatie over opnemen of afvoeren.

De boeken die overbleven besloot ik in twee categorieën onder te verdelen: de bibliografieën, waaronder ik ook inventarissen en repertoria heb gerekend en de monografieën, waaronder ik ook brochures en feestbundels rangschikte.

- De opname van Artikelen

Naast de boeken besloot ik tevens een artikelenlijst op te nemen, omdat veel affaires en bijvoorbeeld ook rechtszaken nooit zullen uitmonden in een boek of geschrift. Dat levert dan ook een meerwaarde aan deze bibliografie.

Ondanks het feit dat de lijst in paragraaf c. niet volledig genoemd kan worden geven de genoemde artikelen een aardig zicht op wat er zoal geschreven en bewaard is gebleven. Een aantal affaires (Menten, Bilderberg, Lockheed) komen wel voor in de lijst, maar natuurlijk lang niet volledig omdat daar niet specifiek op gezocht is en zij bovendien maar zijdelings met geheime diensten te maken hebben.

- De opname van archieven en databestanden

Gezien de aanwezigheid van enkele databestanden met betrekking tot geheime diensten en spionage, leek het mij nodig ze in deze bibliografie op te nemen.

De opname van een aantal archieven en archief-bewaarplaatsen in Nederland en de USA is nuttig voor een ieder die verder onderzoek wil doen op dit terrein.

- De index

De index, een zogenaamde dictionary catalogue, bevat naast de trefwoorden en de auteurs van de opgenomen publikaties ook personen en organisaties die in de titels worden genoemd. Dit leek mij de beste manier om de artikelen te kunnen ontsluiten, zonder trefwoorden aan de artikelen te moeten toekennen.

Het lag in mijn bedoeling naast dit register nog een index te maken op alle relevante in de opgenomen publicaties voorkomende personen. Achterliggende gedachte was een overzicht te geven van zowel publikaties als van personen. In een volgende versie van deze bibliografie zou ik deze klus wel willen doen.

V Lijst van gevonden titels

Volgorde van de in de in paragraaf A en B opgenomen publicaties is alfabetisch op auteursnaam of - als die ontbreekt - hoofdwoord uit de titel. De opgenomen gegevens zijn achtereenvolgens: Auteur(s). Titel - Ondertitel. Editie, Uitgever. Plaats, jaar van uitgave. Pagina-aantal, evt aanwezige bijlagen of indexen, hoogte in cm. Reekstitel, reeks no. isbn-nummer (isbn onbekend alleen als publikatie niet te achterhalen was). Trefwoorden met betrekking tot het onderwerp. Evt. opmerkingen over de relevantie van de publikatie. Vindplaats (voor betekenis van afkortingen zie de lijst achterin), plaatsings-nummer. Een opsomming van de opgenomen gegevens van de paragrafen c, d, e en f zijn ter plekke aangegeven.

a. BIBLIOGRAFIEËN, ARCHIEFINVENTARISSEN, INDEXEN, REPERTORIA, BRONNENLIJSTEN.

---

1. Blackstock, Paul W.; Schaf, Frank L. jr.
Intelligence, espionage, counterespionage and covert operations-
A guide to information sources. Library of Congress. Washington
1978. XV + 255 pag, 22,5 cm. International relations information
guide series no 2. isbn 0.8103.1323.5.
CIA; OSS; WOII; spionage; intelligence; geheime diensten;
militaire inlichtingen diensten.
BA UBA, no 327.12.

---

2. Campfens, Mies
De Nederlandse archieven van het Internationaal Instituut voor
Sociale Geschiedenis te Amsterdam. 2e herziene en aangevulde
druk, Stichting Beheer IISG. Amsterdam 1989. 504 pag, incl
registers. 22 cm. isbn 90 6861 037 6.
Geschiedenis; archieven; sociale bewegingen; communisme;
WOII; koude oorlog.
PSCW-UVA, no NE 1/27c

---

3. Cline, Marjorie W. et al
Scholar's guide to intelligence literature - bibliografie of the
Russel J. Bowen collection. Univercity Publications of America,
inc. Frederick, Maryland, USA 1983. In drie delen. 26,5 cm. isbn
0.89093.540.8.
Geheime diensten; bibliografieën; USA; Europa; Sovjet Unie;
spionage; WOII; terrorisme; guerilla.
BA UBA, no 327.12.

---

4. Constantinides, George C.
Intelligence and espionage; an analytical bibliography. Westview
Press. Boulder, Colorado 1983. 559 pag, incl indexen. 22 cm. isbn
0.86531.545.0.
Bibliografieën; spionage; WOII; woI; koude oorlog;
boekbesprekingen; intelligence; counter insurgency; USA; Sovjet
Unie; Europa; Groot Brittannië; Frankrijk.
BA UBA, no 327.12

---

5. Einthoven, L.; Kompagnie, Jan H.
 Inventaris van het persoonlijk archief van Louis Einthoven (1896-1979) over de jaren 1938-1979. Rijksarchiefdienst. Den Haag, 1985. IV + 10 pag, 30 cm. geen isbn.
 BNV; BVD; Nederlandse Unie; biografieën; inventarissen; persoonlijke archieven; veiligheidsbeleid; koude oorlog; geschiedenis.
 ARA Den Haag, no 2.21.231.
 ---
6. Formsma, W.J.; Hoff, B. van 't
 Repertorium van inventarissen van Nederlandse archieven. Tweede herziene druk bijgewerkt door J.Meinema. Van der Kamp. Groningen, 1965. 132 pag, 24 cm. isbn onbekend.
 Inventarissen; archieven.
 DCNG, zonder no.
 ---
7. Gunzenhäuser, Max
 Geschichte des geheimen nachrichtendienstes. Bernard & Grafe Verlag fur Zeitgeschichte. Frankfurt am Main, 1968. VIII + 434 pag incl indexen, 21,5 cm. Schriften der Bibliothek fur Zeitgeschichte no 7. geen isbn.
 Bibliografieën; spionage; tijdschriftartikelen; WOI; WOII; koude oorlog; Groot Brittannië; USA.
 BA UBA, no 327.12.
 ---
8. Harris, William R.
 Intelligence and national security - A bibliography with selected annotations. Center for International Studies, Harvard University. Boston 1968. XVII + 838 pag. geen isbn.
 Bibliografieën; artikelen; bronnen; overzichten; geschiedenis; militaire inlichtingendiensten; manuscripten.
 Sipri, Stockholm, no 01:355.
 ---
9. Hellema, Duco
 De Nederlandse buitenlandse politiek (3) - Een overzicht van relevante bronnen, boeken en artikelen. 1e editie, PSCW - Universiteit van Amsterdam. Amsterdam 1990. 91 pag, 30 Cm. geen isbn.
 Buitenlandse Zaken; diplomatie; regering; ministeries; beleid; bibliografieën; artikelen; overzichten
 PSCW-UVA, no NE 6/24
 ---
10. Index op de handelingen van de Staten Generaal tussen 1945 en 1955. Staatsuitgeverij. Den Haag, 1961. 38 cm. geen isbn.
 Staten Generaal; POD; PRA; biografieën; IVN; VN; BVD; BNV; Indonesië; Buitenlandse Zaken; bibliografieën.
 DASG, geen no.
 ---
11. Inventaris van de archieven van de Centrale Veiligheids Dienst, CVD; de Netherlands Foreign Intelligence Services, NEFIS; het Bureau Antecedentenonderzoek Ministerie van Overzeese Gebiedsdelen, BURAM. Eerste editie, Rijksarchiefdienst. Den Haag, 1984. 80 pag. geen isbn.
 CVD; NEFIS; BURAM; psychologische oorlogsvoering; communismebestrijding; propaganda; RMS; Indonesië; wapenhandel; dossiers.
 ARA Den Haag, no 2.10.37.

12. Klerks, Peter.

Pioom intelligence research sources directory. 1e druk, PIOOM, Universiteit van Leiden. Leiden 1991. 57 pag, 30 Cm. geen isbn. Bibliografieën; bronnen; tijdschriften; overzichten; onderzoeksburo's; USA; Groot Brittannië; Duitsland; geheime diensten; wetenschappelijk onderzoek. SOBV, geen no.

----

13. Mollema, A.M.P.

Bibliografica Neerlandica - Government information 1940-1957. 2e Herziene en aangevulde editie, M.Nijhoff. Den Haag 1962. 558 pag. Books on the Netherlands in foreign languages, 1940-1957. isbn onbekend.

Regering; buitenlandse betrekkingen; overzichten; regeringsbeleid.

BA UBA, no 949.2.

---

14. Pirenne, L.P.L. et al (eindredactie)

De rijksarchieven in Nederland: Overzicht van de inhoud van de rijksarchiefbewaar-plaatsen bijgewerkt tot 1 juli 1972. 2e editie, Staatsuitgeverij. Den Haag 1973. 754 pag. isbn 90 1200 117 X.

Archieven; overzichten; inventarissen.

UBA.

---

15. Smith, Myron J. jr.

The secret wars - a guide to sources in English. 1e editie, Clio Press. Santa Barbara, Oxford, Groot Brittannië 1980. Volume 1 (1939-1945), 261 pag, incl indexen en chronologie. Volume 2 (1945-1980), 478 pag, incl indexen en chronologie. War/peace bibliography no 12, 13. isbn 0-87436-271-7, 0-87436-303-9.

WOII; counter insurgency; SOE; OSS; bibliografieën; overzichten; media; psychologische oorlogsvoering; biografieën. Koude oorlog; militaire inlichtingen diensten; chronologieën; spionage; propaganda.

J&J-bibliotheek, no 10.53.001, 10.53.002.

---

16. Stuyt, A.M. (samengesteld door)

Repertorium van door Nederland tussen 1813 en 1950 gesloten verdragen. 1e editie, Staatsuitgeverij. Den Haag 1953. 403 pag, incl. bijlagen, 21 cm. isbn onbekend.

Repertoria; regering; verdragen; internationale samenwerking.

DCNG, no GES 60.T.3150.

----

17. Vriens, J.

Inventaris van het archief van Prof. Dr. Jan Eduard de Quay (1901-1985) en van het archief van de familie de Quay (1656-1985). Rijksarchief Noord-Brabant. Den Bosch, 1988. 289 pag, 30 cm. geen isbn.

Regering; koude oorlog; persoonlijke archieven; Minister- Presidenten; inventarissen; SOEV; Oost-West Instituut; Interdoc; BVD; BID; IDB; O & I; Nederlandse Unie; bedrijfsleven; anticommunisme.

UBA.

---

b. BIOGRAFIEEN, AUTOBIOGRAFIEEN, BROCHURES, FEESTBUNDELS
EN ANDERE BOEKWERKEN.

---
1. Aanwijzingen voor de beveiliging van staatsgeheimen en vitale onderdelen bij de Rijksdienst; Aanwijzingen inzake inzage van ministerraadnotulen door ambtenaren; dd 1951. Ministerie van Binnenlandse Zaken. Den Haag, 1989. 41 pag, incl inhoudsopgave. 17 cm. Algemene aanwijzingen voor de Rijksdienst, no 9. geen isbn.

BVD; staatsgeheimen; regering; ambtenaren; beveiliging; geheimhouding; wetgeving.
AMOK-bibliotheek, geen no.

----
2. Amok Noord.

'Operaties en Inlichtingen' - Een speurtocht naar de wegen van een goed old boys-netwerk. 1e editie, Amok Noord., Groningen 1991. 57 pag, 30 cm. Knipselklapper no 1. geen isbn.

O & I; artikelen; stay behind netwerken; wapenopslagplaatsen; oorlogsvoorbereiding; sabotage; Algemene Zaken; Nederland; NAVO; internationale samenwerking; Gladio; bedrijfsleven; koude oorlog. J&J-bibliotheek, geen no.

----
3. Beus, J.G. de

Morgen, bij het aanbreken van de dag - Nederland driemaal aan de vooravond van oorlog. 2e editie, Ad Donker. Rotterdam 1978. 424 pag, 24 cm. isbn 90 6100 1420.

WOII; Oorlogsvoorbereiding; geheime diensten.
DCNG.

----
4. Bips

Gleufhoeden - de activiteiten van BVD en PID in de Zaanstreek. 1e editie, BIPS. Zaandam 1991. 60 pag, 30 cm. geen isbn.

Zaandam; CPN; PID; BVD.
J&J-bibliotheek, geen no.

----
5. Blom, J.C.H. et al

De affaire Menten 1945-1976. Staatsuitgeverij. Den Haag 1976. 922 pag, incl register en bijlagen, 28 cm. geen isbn.

BNV; Nazi's; PRA; POD.
PSCW-UVA, no 14/14.

----
6. Bogaarts, M.D.

De periode van het kabinet Beel 3 juli 1946 - 7 augustus 1948 band C. Eerste editie, SDU. Den Haag 1989. 3 delen, 25 cm. Parlementaire geschiedenis van Nederland na 1945 no 2. isbn 90.12.06403.1.

Regering; beleid; koude oorlog; Buitenlandse Zaken; Indonesië; ministers; Minister Presidenten; binnenlandse vijand; anticommunisme; BVD; CVD; Tweede Kamer; beleid; Steun Wettig Gezag; Binnenlandse Zaken.

Van belang voor het onderwerp is alleen band C. IX Binnenlandse Zaken. Par. VI. Anticommunisme: de bescherming van de binnenlandse orde en veiligheid, p. 1907-1984.

UBA.
----

7. Bosch, Prof Jhr Mr Th. W. van den
Posteris - belevenissen van een rechterlijk ambtenaar, die tevens
hoogleraar en reserve-officier was. Gouda Quint. Arnhem 1989. 206
pag, incl bijlagen, 26 cm. isbn 90.6000.594.5.
BVD; Suriname.

Bibliotheek Van Hamel - UVA, no 11/19.
-----

8. Brijnen van Houten, Pieter; Kikkert, J.G.
Brandwacht in de coulissen: Een kwart eeuw geheime diensten.
Eerste editie, De Haan; Unieboek BV. Houten 1988. 175 pag, incl
ill, bijlage, register, 21,5 cm. isbn 90-269-4248.

PEC; BI; BBO; CID; regering; London; BNV; MI5; SOE; englandspiel;
NEFIS.

J&J-bibliotheek, geen no.
-----

9. Charite, J. et al (redactie)

Biografisch woordenboek van Nederland - deel I 1979; deel II
1985; deel III 1989. M. Nijhoff. Den Haag 1979-...

Rijksgeschiedkundige publikatieën. isbn 90 247 22780.

Biografieën; encyclopedieën.

DCNG.

*Geen autopsie.
-----

10. Cornelissen, Igor

De GPOe op de Overtoom - Spionnen voor Moskou 1920-1940. 1e
editie, Van Gennep. Amsterdam 1989. 306 pag, incl noten en
namenregister. 21 cm. isbn 90 6012 813 3.

Spionage; GPOe; Amsterdam; interbellum.

Het epiloog gaat in op enkele na-oorlogse gebeurtenissen.

J&J-bibliotheek.
-----

11. Corps diplomatique et tableau des principeaux fonctionnaires
des Ministere des Affaires Etrangeres. Staatsuitgeverij. Den Haag,
1945-... Jaarlijks. 24 cm. geen isbn.

Diplomatieke vestigingen; biografieën; overzichten; Den Haag;
ambassades.

Bibliotheek Ministerie van Buitenlandse Zaken, geen no.
-----

12. Drimmelen, W. van; et al

Voor de eenheid van beleid - Beschouwingen ter gelegenheid van
vijftig jaar ministerie van Algemene Zaken. Samengesteld door de
wetenschappelijke raad voor het regeringsbeleid. Feestbundel
1937-1987. Staatsuitgeverij. Den Haag 1987. 366 pag, 27 cm. isbn
90 12057 132.

Algemene Zaken; Minister-President; IDB; BID; regering.

UBA
-----

13. Duynstee, Prof Mr F.J.F.M.; Bosmans, Dr J.

Het kabinet Schermerhorn Drees 1945-1946. Van Gorcum. Assen/
Amsterdam 1977. Parlementaire Geschiedenis van Nederland na 1945,
deel I. 756 pag, incl bijlagen, 27 cm. isbn 90.232.1412.9

POD; PRA; Nazi's; PID; regering; beleid; WOII; Bijzondere
rechtspleging.

Alleen Hoofdstuk IV 'De bijzondere rechtspleging' is relevant.

PSCW-UVA, no NE 14/3.
-----

14. Dijk, Janet van
 Zeer geheim - De Nederlandse Veiligheids- en
 Inlichtingendiensten. 1e druk, Stichting IVIO. Lelystad, 1986.
 OA-reeks no 2125. geen isbn.
 BVD; BNV; PID.
 OB Amsterdam.
 ----
15. Einthoven, mr L.
 Tegen de stroom in - levende vissen zwemmen tegen de stroom in,
 alleen de dooie drijven mee. Eerste editie, Semper Agendo BV.
 Apeldoorn, 1974. 272 pag, geen index, 21 cm. isbn 90-6086-596-0.
 BNV; BVD; Londen; regering; beleid; WOII; Interdoc; Oost-West
 Instituut; autobiografieën; koude oorlog.
 PSCW-UVA, no NE 5/79.
 ----
16. Foreign Relations of the United States of America (FRUS).
 Department of State Publications. Washington, 1850-...
 jaarlijks. 24 cm. geen isbn.
 Indexen; overzichten; USA; buitenlandse betrekkingen; beleid;
 internationale samenwerking; politieke samenwerking; diplomatie.
 Amerika Instituut UVA.
 ----
17. Gouw, A.V.F van der
 ...Alias teixeira. 2e editie, P.R. van Amelrooij. Utrecht 1968-
 1969. Deel I; 276 pag; deel IIa: Englandspiel - Internationaal. 8
 + 439 pag, incl noten, 19,5 cm. geen isbn.
 Englandspiel; Londen; PEC; Engelandvaarders; WOII; nazi's;
 bedrijfsleven; gestapo; Bilderberg groep; verzet; collaboratie;
 BNV; BVD; Philips; Teixeira de Mattos; BID; IDB; bedrijfsleven;
 spionage; regering; banken; corruptie.
 J&J-bibliotheek, geen no.
 ----
18. Gunnewegh, Will; Uilenbroek, Henk
 Spion van het koninkrijk. 1e editie, Contact. Amsterdam 1974. 270
 pag, 20 cm. isbn 90.254.6306.1.
 Spionage; Evert Reydon; Louw de Jager; BVD; IDB; koude oorlog;
 Nederland; China; Sovjet Unie; CIA; parlement; autobiografieën;
 PID; PCC.
 SOBV Amsterdam, geen no.
 ----
19. The International Who's Who. Londen, 1936-... Jaarlijks. 29
 Cm. issn 0074 9631.
 Biografieën; internationale politiek; elite.
 UBA
 ----
20. Jong, dr. Louis de
 Het koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog: maart
 1941 - juli 1945. Martinus Nijhoff. Den Haag, 1969-1991. 14
 Volumes in 29 delen, 24 cm. isbn 90-1206800.
 WOII; BI; spionage; verzet; BBO; geschiedenis; Koninklijk Huis;
 regering; Londen; ministers; OD;
 DCNG, geen no.
 ----

21. Kleffens, Eelco N. van
Belevenissen II: 1940-1958. 1e editie, Sijthoff. Alphen aan de Rijn 1983. 2e van 2 delen. 229 pag, incl index en bijlagen. 24 cm. isbn 90.21826134.

Diplomatie; USA; Indonesie; VN; ambassades; Buitenlandse Zaken; ministers; Londen; regering; biografieen;

PSCW-UVA, no NE 5/78

----
22. Klinkenberg, Wim

Prins Bernhard: Een politieke biografie 1911-1986. Derde editie, Onze Tijd; In de Knipscheer. Haarlem 1986. 576 pag, incl noten, register, 17 cm. isbn 90-6265-042-2.

Koninklijk Huis; OSS; Nederlandse Unie; BVD; parlement; geschiedenis; PEC; koude oorlog; anti-communisme; Bilderberg groep; BNV.

J&J-bibliotheek, geen no.

----
23. Krijnen, Paul

'Zonodig met behulp van wapens' - Geschiedenis van rechtse paramilitaire organisaties in Nederland. 1e editie, SUA. Amsterdam 1983. 143 pag, incl bijlagen en register, 23 cm. isbn 90 6222 098 3.

OD; WOII; BVL; NISWG; OSL; Nationale Reserve; weerbaarheidsorganisaties; hulppolitie; anti-communisme; Koninklijk Huis; koude oorlog.

Ultimatum, geen no.

----
24. Lems, C.G.

Gevechtsinlichtingendienst - Handleiding ten behoeve van de adelborsten voor het Korps Koninklijke Mariniers. Deel I.

1e editie, Ministerie van Oorlog. Den Haag 1951. 114 pag, 29 cm.

Militaire Inlichtingendiensten; koude oorlog; instructieboeken.

AMOK-bibliotheek, geen no.

---
25. Meurs, Rudie van

De BVD - samenzweerders tegen ambtenaren, studenten, journalisten; dominees, en andere democraten. 1e editie, Van Gennep. Amsterdam 1978. 212 pag, Incl bijlagen, 21 cm. isbn 90 6012 309 3.

PID; BVD; CIA; PRA; BNV; GS III.

Het voorwoord, de eerste twee hoofdstukken en enkele bijlagen gaan over de periode 1945-1960.

J&J-bibliotheek, geen no.

----
26. Middelburg, Bart; Steege, Rene ter

Riphagen - de Amsterdamse onderwereld 1940-1945. 1e editie, de Arbeiderspers. Amsterdam 1990. 169 pag, Incl register, 23 cm. isbn 90 295 3138 X/ cip.

BNV; WOII; verzet; onderwereld; PRA; PEC; CID; Field Security; Amsterdam; POD; CVD; BVD.

Hoofdstukken 12. 'Hoe kon Riphagen ontsnappen?' en 13. 'Buro Nationale Vuiligheid' gaan over de na-oorlogse periode.

J&J-bibliotheek, geen no.

----

27. Parlementaire Enquete Commissie

De Nederlandse Geheime Diensten te Londen. De verbindingen met bezet gebied. Enquete Commissie Regeringsbeleid 1940-1945. Staatsuitgeverij. Den Haag, 1950. In 5 delen. 35 cm. Deel 4a: Verslag, 906 pag; Deel 4b: Bijlagen, 991 pag; Deel 4c: Verhoren, 2027 pag. geen isbn.

BBO; BI; Londen; regering; Ministers; SOE; OSS; PEC; Tweede Kamer; WOII.

Instituut Perswetenschappen - UVA, geen no.

----

28. Pinto, Oreste

De fuik - spionage en contraspionage. Scheltens en Giltay. Amsterdam, z.j. 399 pag, incl index. 21 cm. geen isbn.

Autobiografieën; WOII; Englandspiel; SOE; BI; King Kong. UBA.

----

29. Roever, Eddy de

Zij sprongen bij maanlicht - De geschiedenis van het Buro Bijzondere Opdrachten en de agenten Londen 1944-1945. Hollandia BV. Baarn, 1985. isbn 90 6045 389 1.

BBO; Londen; regering; WOII; verzet; Englandspiel; SOE.

----

30. Rijksbegroting

Hoofdstuk 3: Algemene Zaken; Hoofdstuk 5: Buitenlandse Zaken; Hoofdstuk 7: Binnenlandse Zaken; Hoofdstuk 10: Defensie. Den Haag, jaarlijks. 28 cm. issn Hoofdstuk 3: 0921 9625; Hoofdstuk 5: 0921 9498; Hoofdstuk 7: zonder issn; Hoofdstuk 10: 0921 9552.

Begrotingen; regering; beleid.

PSCW-UVA (deze bibliotheek heeft 1950-1989 compleet).

----

31. Schaper, H.A.

Het Nederlands veiligheidsbeleid 1945-1950. in: Herrijzend Nederland, opstellen over Nederland in de periode 1945-1950. Den Haag, 1981. geen isbn.

Koude oorlog; veiligheidsbeleid.

PSCW-UVA.

----

32. Schulten, Dr. C.M.

Jonkheer P.J. Six (1895-1986), Amsterdammer en verzetsstrijder. Eerste druk, Special Images. Nijmegen 1987. 146 pag, incl bijlagen en register, 24 cm. isbn 90-72106-02-4.

WOII; verzet; OD; geheime diensten; geestelijke weerbaarheid; Steun Wettig Gezag; BI; stay behind netwerken; koude oorlog; anti-communisme; Binnenlandse Strijdkrachten.

OB Amsterdam, 935.4 Schu 1.

----

33. Somer, J.M.

Zij sprongen in de nacht - de Nederlandse inlichtingendienst te londen in de jaren 1943-1945. 1e editie, Van Gorcum. Assen 1950.

SOE; WOII; Londen; BI; Englandspiel; autobiografieën.

SOBV, geen no.

----

34. Staatsalmanak voor het Koninkrijk der Nederlanden. SDU. Den Haag 1928-1958, 1960-... Jaarlijks. 25cm. isbn 90 12 05762 0

Ministeries; regering; jaarboeken; overzichten.

PSCW-UVA.

----

35. Verbeek, Jan; Oppenkamp, Ed
Nederland en de pax atlantica: 1947-1953; aspecten van de
nederlandse buitenlandse politiek tijdens het hoogtepunt van de
koude 'oorlog'. In: Mededelingen van de Subfakulteit der Algemene
Politieke en Sociale Wetenschappen, no 25. Amsterdam 1982. 109
pag, 30 cm. geen isbn.

Koude oorlog; Buitenlandse Zaken; Internationale samenwerking;
Beleid; regering.

PSCW-UVA, no FJW-A 25 mededelingen.

----

36. Visser, Frank

De bezetter bespied - de Nederlandse Geheime Inlichtingen-
diensten in de Tweede Wereldoorlog. 1e druk, 2e oplage, Thieme.
Zutphen 1983. 432 pag, Geen index. 20 cm. isbn 90.0397965.0.

OD; BNV; BBO; ID; Englandspiel; SOE; OSS; WOII; verzet;
spionage; militaire inlichtingendiensten; Londen; Nederland;
regering.

PSCW-UVA, no NE 12/127.

c. TIJDSCHRIFTEN

Overzicht van de relevante tijdschriften op het gebied. Volgorde is alfabetisch. Opgenomen informatie: Naam periodiek. Ondertitel. Plaats van uitgave, jaar, frequentie van verschijnen. kaftlengte in cm, issn-nummer. Meest volledige vindplaats, plaatsingsnummer.

----

1. Amok

Anti militaristisch tijdschrift. Utrecht, 1983-... , 5x per jaar. 30 cm, issn 0168 8847.

AMOK.

----

2. Bürgerrechte und Polizei (CILIP).

Berlijn, 1978-... , 3x per jaar. 21 cm. issn 0932 5409.

Amok, J&J.

----

3. CounterSpy

Washington, 1973-1984, 4x per jaar. 28 cm, geen issn.

Ultimatum.

----

4. Covert Action Information Bulletin.

Washington, 1978-... , 4x per jaar. 28 cm, issn 0275 309X

Ultimatum, Amok.

----

5. Diplomacy and Statecraft.

Londen, 1990-... 3X per jaar. issn 0959 2296.

UBA-leeszaal.

----

6. Geheim.

Köln, 1985-... , 2x per jaar. 30 cm. issn 0930 8571.

AMOK, Ultimatum, J&J.

----

7. Intelligence and National Security.

London, 1986-... , 4x per jaar. 18 cm.

UBA-leeszaal.

----

8. Intelligence Newsletter.

Parijs, 1980-... , 24x per jaar.

J&J, AMOK.

----

9. International Journal of Intelligence and Counterintelligence.

Stroudsburg, Pennsylvania, USA 1987-... 4X per jaar.

issn 0885 0607.

UBA-leeszaal.

----

10. De Knipselkrant

Groningen, 1978-1985. 52x per jaar. 30 cm, geen issn.

J&J, IISG.

----

11. Lobster.

Hull, 1983-... , 2x per jaar. 28 cm, geen issn.

AMOK, J&J.

----

12. De Militaire Spectator.

Maanblad waarin opgenomen de officiële mededelingen van de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Luchtmacht. Den Haag, 1832-... , 12x per jaar. 27 cm. issn 0026 3869.

UBA-leeszaal.

----

13. Nisa.

Nieuwsbrief/newsletter - Netherlands Intelligence Studies Association (NISA). Amsterdam, 1991-... 30 cm, geen issn. PSCW-UVA, J&J.

----

14. Surveillant.

Acquisitions for the Intelligence Professional. Washington, 1990-... , 6x per jaar. 29 cm, geen issn. J&J.

----

15. Ultimatum.

Amsterdam, 1989-... , 6x per jaar. 30 cm. Ultimatum.

----

d. CHRONOLOGISCH OVERZICHT TIJDSCHRIFT EN KRANTEN-ARTIKELLEN.

Onderstaande lijst is gemaakt op basis van zoekacties bij het IISG, AMOK, J&J, Ultimatum, de Nijhoff en Dota-indexen, en de relevante bronvermeldingen in de boeken die in de paragrafen A en B genoemd worden. De lijst is chronologisch geordend, en bevat: bron (gangbare afkorting, anders voluit) en datum: de titel en de auteur van het artikel. Als de titel onbekend is staat in het kort aangegeven waar het artikel over gaat.

- 1 - Geheim Koninklijk Besluit 16/02/1946 no 1.
- 2 - Vlam 20/04/1946: De zaak Arnold Meyer. door Frits Kief.
- 3 - Vrij Nederland 14/09/1946. Artikel over het BNV door Van Randwijk
- 4 - Volkskrant 27/09/1946. Artikel over het BNV door Theo.
- 5 - Vlam 28/11/1947: Nico Rost en de gestapo. door Frits Kief.
- 6 - Elsevier 13/03/1948. Geheime diensten in vele landen. M Lipson.
- 7 - Vlam 07/05/1948: Het proces Van der Waals. Frits Kief.
- 8 - Vlam 18/06/1948: Grote samenzwering in Nederland. door F Kief.
- 9 - Geheim Koninklijk Besluit no 51, 08/08/1949. Ongepubliceerd KB houdende regeling van de taak, de organisatie, de werkwijze en de samenwerking van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten.
- 10 - Vlam 20/08/1949: Centrale (on)veiligheidsdienst: Uitgeholde democratie, voorwaarde voor de totale oorlogsvoorbereiding.
- 11 - Rijksbegroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, zitting 1950-1951. Verslag afdeling VI.
- 12 - Vlam 31/03/1951: Een doodonschuldig KB.
- 13 - Staatsblad 1952 nr 92. Wet bescherming Staatsgeheimen.
- 14 - De Vliegende Hollander 1952 nr 6, 1953 nr 1: artikelenreeks: Spiegel der Veiligheid.
- 15 - Militaire Spectator 1956, nr 125, pag 194. De opleiding op de school MID. JAN Wolterbeek.
- 16 - Vrij Nederland 12/04/1958. Artikel over de geheime diensten. door H Nicolson.
- 17 - Groene 04/07/1959. artikel over de BVD.
- 18 - Groene 23/1/1960. artikel over de BVD.
- 19 - Groene 06/05/1961: Het feilen der geheime diensten.
- 20 - HP 08/07/1961. artikel over de BVD.
- 21 - De Gids 1966, nr 6, pag 3-17. Geheimhouding van de openbare zaak. A Swaan.
- 22 - Algemeen Handelsblad 20/06/1966. Wat was F. van 't Sant eigenlijk voor een man? L Aletrino.
- 23 - De Nieuwe Stem, jan 1967, pag 1-17. Artikel over de BVD door J van Santen.
- 24 - HP 27/05/1967. Interview met kolonel Somer.
- 25 - Pharetra (VU Amsterdam) 08/02/1968. De Bilderbonzenberg.
- 26 - Haarlems Dagblad, 19/09/1969. artikel over de (zelf)moord van/op de Duitse dubbel-agent Friedrich Schallenberg op 14/03/1949 te Den Haag.
- 27 - Staatsblad no 437, 05/08/1972. Koninklijk Besluit houdende regeling van de taak, de organisatie, de werkwijze en de samenwerking van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten.
- 28 - De Rode Oktober, winter 1975, 3e jaargang no 11, pag 1-12. De CIA en de vakbeweging. CRM, Amsterdam.
- 29 - Ars Aequi maart 1975, pag 274-291. De Binnenlandse Veiligheidsdienst. Ralph Pans.
- 30 - Vrij Nederland 24/01/1975. De activiteiten van de CIA in

Nederland, de namen van de agenten en de politici. Rudie van Meurs.

31 - Militaire Spectator 1976, nr 9, pag 401-407. School Militaire Inlichtingendienst 25 jaar.

32 - Vrij Nederland 31/01/1976. Nogmaals: de CIA in Nederland. De activiteiten van de agenten en de bedoeling daarachter. Rudie van Meurs.

33 - Vrij Nederland, 13/03/1976. Bilderberg - De dubieuze contacten van een koninklijke handelsreiziger. Rudie van Meurs.

34 - De Groene, 17/03/1976. Bernhard, Europa en de CIA - De politiek van de welwillendheid, de wandelgangen en de lieve vrienden. Gerbrand Veenstra, Johan Korttenray, Geert Mak.

35 - Nieuwsblad van het Noorden 09/04/1976. interview met Philip Agee over Nederland en de CIA.

36 - Nieuwe Revu 01/07/1976. interview met de Amerikaanse kolonel en CIA-liaison Fletcher Prouty door W. Oltmans.

37 - Volkskrant 20/09/1976. artikel over Bilderberg als CIA club.

38 - Europa, dec. 1976. artikel over CIA-aandeel in Bilderberg-groep en Radio Free Europe.

39 - Nieuwsblad van het Noorden 15, 17 en 18/01/1977. Menten en de geheime dienst. Henk Dam.

40 - Het Vrije Volk 28/01/1977. artikel over connecties CIA met Bernhard en Bilderberg.

41 - Vrij Nederland 30/04/1977. Bilderberg. Feike Salverda.

42 - Vrij Nederland 14/05/1977. artikel over de vrijlating van Pieter Menten in 1945.

43 - Nieuwe Linie, 16/11/1977. Amerikaanse onthullingen (2): Bilderberg opgericht met steun van CIA. Willem L. Oltmans.

44 - Staatscourant 30/05/1980. artikel met tekst van de toespraak van Minister Wiegel bij het 35-jarig bestaan van de BVD.

45 - Telegraaf 18/06/1983. 'Mijn vader werkte voor de KGB'. Piet Hein Hoebens.

46 - Reformatorisch Dagblad, 22/09/1983. Defensie zwijgt over "Rozendaal" / Wapens komen uit West-Duitsland.

47 - Het Vrije Volk 12/01/1984. Ultrarechts lonkt naar Nederland. Rijk Timmer.

48 - De Waarheid, 22/10/1984. Autoriteiten wisten van verdwijningen uit wapenmuseum. Bart Luijck en Piet Hoens.

49 - Volkskrant 10/12/1984. 'BVD geeft zeelieden spionage-opdrachten'.

50 - Amok. maart 1985, nr 1. Alle macht aan de BVD. Boudewijn Chorus.

51 - Staatscourant 30/05/1985. artikel met tekst van toespraak van Minister Rietkerk bij het 40-jarig bestaan van de BVD.

52 - Vrij Nederland 01/06/1985. Zwarte lijst - 'Dit kandidaat vakbondslid leest De Waarheid, bezoekt vergaderingen, heeft meegedaan aan de Kerstenvelopenactie'. Carel Brendel en Theo Gerritse.

53 - De Waarheid 02/08/1985. Ministerie en BVD speelden enthousiast in op plan M.

54 - Politieke Opstellen 1986, no 6. De Binnenlandse Veiligheidsdienst in opspraak. PPT Bovend'Eert.

55 - HP 28/03/1987. Le Carré in de polder. Daan Dijkstra.

56 - Vrij Nederland 23/05/1987. Onthullingen uit een BVD-dossier: hoe Joris Ivens een regeringsopdracht en zijn Nederlanderschap kwijtraakte. Eric van 't Groenewout.

57 - Het Parool 15/08/1987. Hollandse 'spycatcher' is nog niet vergeten. T Holman en F Peeters.

58 - Utrechts Nieuwsblad 22/03/1988. 'Passieve' contacten BVD en vakbeweging zijn er nog steeds. Jan de Roos.

- 59 - Vrij Nederland 22/04/1989. De zaak Wilman - Dertig jaar strijd tegen de dossiers van de BVD. Rudie van Meurs.
- 60 - Lobster, mei 1989. A Who is Who of the British Secret State.
- 61 - Gelders Overijsselse Courant 05/08/1989. Veertig jaar Binnenlandse Veiligheidsdienst. Geheim KB was het begin van onze Geheime Dienst. Stevo Akkerman.
- 62 - Staatscourant 08/08/1989. De Binnenlandse Veiligheidsdienst in opspraak - Reacties van regering en parlement op kinderziektes van de BVD. PPT Bovend'Eert.
- 63 - De Tijd 11/05/1990. Het verzwegen bestaan van de rode idealisten. Marjo Visser.
- 64 - Lobster, mei 1990. First supplement to 'A Who is Who of the British Secret State'.
- 65 - Tubantia, 14/11/1990. Enschede had geheime organisatie.
- 66 - Volkskrant 17/11/1990. Geheim commando blijktens begroting opgericht in 1953. Jos Slats.
- 67 - Forum 22/11/1990. Gladio, stank uit de beerput. Een staat in de Nederlandse staat, Marc van Dongen; De paardebloemen van de Navo, Marcus Bakker.
- 68 - Vrij Nederland 24/11/1990. In de top van de organisatie zijn ook echte burgers opgenomen. Paul Koedijk.
- 69 - HP/De Tijd 07/12/1990. De kraamkamer van de Koude Oorlog. Gerard Legebeke.
- 70 - Vrij Nederland 08/12/1990. Nog altijd Gladio: miste Nederland een staatsgreep. Paul Koedijk.
- 71 - NRC 15/12/1990. Ondergronds in vreedstijd. 'Als je al wist van het bestaan van de organisatie werd je al aangekeken als een halve landverrader'. Hans Nijenhuis en Robert van de Roer.
- 72 - Nieuwe Revu 20/12/1990. Dwingend Verleden - Wilko Bergmans. Hennie Maatjes.
- 73 - Staatscourant 21/12/1990. Wetenschappelijk onderzoek naar het functioneren van de BVD in de koude oorlog.
- 74 - Amok no 1 1991: Heibel in het IDB-kasteel. Kees Kalkman.
- 75 - Forum 21/02/1991. Nazi's in dienst van het koninkrijk. Fanta Voogd.
- 76 - Prologue winter 1991. World War II: A National Archives commemoration. The Office op Strategic Services: America's first National Intelligence Agency. Wilson en McDonald.
- 77 - Solidair nr. 16, 10.4.1991: NAVO was ook altijd gericht tegen binnenlandse vijand.
- 78 - De Morgen 11, 12 en 13/06/1991. Het verborgen verleden van Gladio. Walter de Bock.
- 79 - Het Parool 01/07/1991. 'Wagenaar informant Amerikanen', historicus stuit op CPN-voorman bij onderzoekarchief Washington. Paul Arnoldussen.
- 80 - Het Parool 20/07/1991. De kennis van de achterneef van Gerben. Igor Cornelissen.
- 81 - Het Parool 14/09/1991. Het einde van Joop Zwart. Igor Cornelissen.
- 82 - Vrij Nederland 25/01/1992. Gladio in Nederland. de geschiedenis van een halve eeuw complot tegen de vijand. Paul Koedijk.

e.   ARCHIEVEN en BIBLIOTHEKEN
in Nederland en de Verenigde Staten van Amerika

Deze lijst bevat een aantal interessante vindplaatsen, waar nog meer informatie en/of publikaties over het onderwerp te vinden zijn. Natuurlijk niet uitputtend en uitsluitend op basis van wat ik de laatste tijd zoal tegen kwam in publikaties en in archieven. De lijst is alfabetisch geordend op naam van het instituut. In de gevallen waar mij bekend is welke archieven met name de moeite waard zijn, vermeld ik deze.

1. Algemeen Rijks Archief, Den Haag.
  - bevat archieven van Beel, Eindhoven, Kruls en de Quay.
2. Archief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Den Haag.
  - Archief van het gezantschap te Washington 1940-1952.
  - Ministerraad verslagen Nato en defensie-beleid.
  - Inventaris van het archief van de Europese Defensie Gemeenschap 1950-1954 (door R.G.T Bos)
  - Inventaris van het archief van het ministerie van Buitenlandse Zaken, Code 9 jaren 1945-1954, 1955-1964.
  - bevat verder de collecties Van Kleffens 1940-1945, Van Bijlandt en dr A. Loudon, alsook de memoires mr C.J.M. Schaepman.
3. Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), Amsterdam.
  - Bilderberg Conferences 1954-1964; 0.08 meter.
  - bevat de archieven van Jan Barends (1916-1961, 12 meter); Jacq Engels (1896-1982, 1,4 m +list); Marinus vd Goes van Naters (1900- , 0,35 m+list); GJNM Ruijgers (1911-1970, 2 m + list); JWE Riemens (1918- ; 7,5 m + list); JM den Uyl (1919-1987, 75 meter); CF Kief (1908-1976, 4 m +list).
4. Rijks Instituut voor Oorlogsdocumentatie (RIOD), Amsterdam.
  - Dagboeken van E.N. Kleffens 1943-1945.
  - Collectie Van Kleffens
5. National Archives, Washington.
  - Murphey papers.
  - Materials in the National Archives. relations to Belgium, France and the Netherlands. National Archives: reference information circular no III.
  - The National Archives microfilmed Resaerch Collection University Publications of America (1987).
  - Record Group 59: State Department Dossiers.
  - PP Report no.107 - R.134 15/03/45. Over de positie van prins Bernhard.
  - Office of Chief of Naval Operations - Navy Department 22/03/45. Intelligence Report X 17274.
  - OSS Research & Analyses, Report no 2947. Prince Bernhard-The future Prince Consort of the Netherlands. 30/03/1945.
6. Public Record Office, Washington.
  - F 371: Foreign Office archief.

-----

f. COMPUTERBESTANDEN.

Een aantal computerbestanden zijn het waard genoemd te worden, omdat zij - hoewel niet gratis en/of openbaar toegankelijk - bij het zoeken naar bronnen op het gebied van intelligence en spionage zeer bruikbare informatie opleveren.

1. CIA-base (P.O. Box 5022, Herndon, VA 22070, USA) is een bestand met namen van Amerikaanse geheime dienst-agenten, met name van de CIA. Alhoewel een zoekactie op Nederland ook in de nieuwste versie nog niet veel interessants oplevert, is het de moeite waard te kijken of over bepaalde personen, die opduiken in andere publikaties, wellicht meer bekend is.

2. Jansen en Janssen Artikelen-bestand (postbus 10591, 1001 EN Amsterdam, tel.020/6380555) bevat zo'n 20.000 tijdschrift- en krantenartikelen over Nederlandse politie, justitie en geheime diensten. Het bestand, vrijwel compleet qua publikaties vanaf 1980, is op trefwoord toegankelijk.

3. Name-base (Public Information Research. P.O. Box 5199, Arlington VA 22205, USA. Nieuwste versie: januari 1992) bevat de namen van spionnen over de hele wereld sinds 1945, met name Russen, Engelsen en Amerikanen. Namebase valt te doorzoeken op landen, namen en publikaties. Het bestand geeft de namen van alle personen die in de opgenomen publikaties zijn vermeld.

VI INDEX

Deze index bevat naast de trefwoorden en de auteurs van de opgenomen publikaties ook personen en organisaties die in de titels worden genoemd.

- Agee, Philip - d35
 Akkerman, Stevo - d61
 Aletrino, L. - d22
 Algemene Zaken - b2; b12; b20; b27; b30
 Ambassades - b11; b21; d30; d32
 ambtenaren - b1; b6; b27
 AMOK - b2; c1
 Amsterdam - b10; b26
 anti-communisme - a11; a17; b4; b6; b17; b22;
 b23; b27
 ARA - e1
 Archieven - a2; a6; a14; b20; b27; d79;
 e1-e6
 Arnoldussen, Paul - d79
 Artikelen - a8; b2
 autobiografieën - b15; b18; b21; b28; b33
 Bakker, Marcus - d67
 banken - b17
 Barends, Jan - e3
 BBO - b8; b20; b27; b29; b36
 bedrijfsleven - a17; b2; b17; b20; b22
 Beel - b6; e1
 begrotingen - b30; d11
 beleid - a9; a13; b6; b13; b15; b16;
 b20; b27; b30; b35
 Bergmans, Wilko - d72
 Bernhard, prins - b22; d33; d34; d40; e5
 Beus, J.G. de - b3
 beveiliging - b1; b27
 BI - b8; b20; b27; b28; b32; b33
 bibliografieën - a1-a17; b17
 BID - a17; b12; b17; b18
 Bilderberg groep - b17; b22; d25; d33; d37;
 d38; d40; d41; d43; e3
 Binnenlandse Strijdkrachten - b20; b30; b32
 binnenlandse vijand - b6; b27; d77
 Binnenlandse Zaken - b6; b20; b27; b30; d53
 biografieën - a5; a10; a15; b9; b11; b19;
 b27; b32
 BIPS - b4
 bijzondere rechtspleging - b13; b17; b20; b27
 Blackstock, Paul W. - a1
 Blom, J.C.H. - b5
 BNV - a5; a10; b5; b6; b8; b14;
 b15; b17; b18; b22; b25;
 b27; b36; d3; d4
 Bock, Walter de - d78
 boekbesprekingen - a4
 Bogaarts, M.D. - b6
 Bosch, Th.W. van den - b7
 Bovend'Eert, P.P.T. - d54; d62
 Bowen-collection, Russel J. - a3

BRD
 Brendel, Carel
 Brijnen van Houten, Pieter
 bronnen
 buitenlandse betrekkingen
 Buitenlandse Zaken

BURAM
 Bürgerrechte und Polizei
 burgerwachten
 BVD

BVL
 Bijlandt, Van
 CAIB
 Campfens, Mies
 Charite, J.
 China
 Chorus, Boudewijn
 chronologieën
 CIA

CIA-base
 CID
 CILIP
 Cline, Marjorie W.
 collaboratie
 communisme
 communisme-bestrijding
 Constantinides, George C.
 Cornelissen, Igor
 corruptie
 counter insurgency
 Counter Spy
 Covert Action Information Bulletin
 CPN
 CVD
 Dam, Henk
 Defensie
 Diplomacy and Statecraft
 Diplomatie
 Diplomatieke vestigingen
 McDonald
 Dongen, Marc van
 dossiers
 Drimmelen, W. van
 Duitsland
 Duynstee, F.J.F.M.
 Dijk, Janet van
 Dijksman, Daan
 Eindhoven, Louis
 elite
 encyclopedieën
 Engeland
 Engelandvaarders

- zie Duitsland
 - d52
 - b8
 - a8; a12; b17; b20; b27
 - a13; b16; b20; b27; e2
 - a9; a10; b6; b16; b20; b21;
 b27; b30; b35; d11; e2
 - a11; b20; b27
 - c2
 - zie weerbaarheids-organ.
 - a5; a10; a17; b1; b4; b6;
 b7; b14; b15; b17; b18; b22;
 b25; d17; d18; d20; d23;
 d29; d44; d49; d50; d51;
 d53; d54; d58; d59; d61;
 d62; d73; d75
 - b23
 - e2
 - c4
 - a2
 - b9
 - b18
 - d50
 - a15; b20; b27
 - a1; b18; b25; b27; d28; d30;
 d32; d34; d35; d36; d37;
 d38; d40; d43; d79
 - f1
 - b8; b20; b26; b27; b36
 - zie Bürgerrechte und Poliz.
 - a3
 - b17; b27
 - a2; b27
 - zie anti-communisme
 - a4
 - b10; d80; d81
 - b17; b27
 - a4; a15
 - c3
 - zie CAIB
 - b4; b6; b20; b27; d79
 - b6; b26; b27; d10
 - d39
 - b30
 - c5
 - a9; b16; b20; b21
 - zie ambassades
 - d76
 - d67
 - a11; b27; d59;
 - b12
 - a12; d46
 - b13
 - b14
 - d55;
 - a5; b15; e1
 - b19
 - b9
 - zie Groot Brittannië.
 - b17; b20; b27

Engels, Jacq	- e3
Englandspiel	- b8; b17; b20; b27; b28; b29; b33; b36
Europa	- a3; b20; b27; d34
Field Security	- b26; b27
Foreign Relations of the USA	- zie FRUS
Formsma, W.J.	- a6
Frankrijk	- a4
FRUS	- b16
GDN	- b27
geestelijke weerbaarheid	- b32
Geheim	- c6
Geheim KB	- d1; d9; d61
geheime diensten	- a1; a3; a12; b3; b20; b27; b32; d6; d16; d19
geheimhouding	- b1; b27; d21
Gerritse, Theo	- d52
Geschiedenis	- a2; a5; a8; b22
Gestapo	- b17; b27; d5
Gevechtsinlichtingendienst	- b24
Gladio	- b2; d70; d71; d82; d78
Goes van Naters, Marinus van der	- e3
Gouw, A.V.F. van der	- b17
GPOe	- b10
's Gravenhage	- b11; b27
Groenewoud, Eric van 't	- d56
Groot Brittannië	- a4; a12; b20; b27; d60; d64
GS III	- b20; b24; b25; b27
guerilla	- a3
Gunnewegh, Will	- b18
Gunzenhäuser, Max	- a7
Den Haag	- zie 's Gravenhage
Harris, William R.	- a8
Hellema, Duco	- a9
Hoebens, Hein	- d45
Hoens, Piet	- d48
Hoff, B. van 't	- a6
Hollman, T.	- d57
hulppolitie	- b6; b23
IDB	- a17; b12; b17; b18; d74
IISG	- a2; e3
IJIC	- c9
indexen	- a10; b16; b20; b27
Indonesië	- a10; a11; b6; b20; b21
inlichtingendiensten	- zie geheime diensten
instructieboeken	- b24
intelligence	- a1; a4; a15
Intelligence & National Security	- c7
Intelligence Newsletter	- c8
interbellum	- b10
Interdoc	- a17; b15
internationale politiek	- b19; b20; b27
internationale samenwerking	- a16; b2; b15; b16; b20; b27; b35
interviews	- b27
inventarissen	- a5; a6; a11; a14; a16; a17; e1; e2; e3
Ivens, Joris	- d56
IVN	- a10
jaarboeken	- b30; b34

Jager, Louw de	- b18
Jansen & Janssen	- f2
KB	- d1; d9; d12; d27; d61
Jong, Louis de	- b20
Kalkman, Kees	- d74
KGB	- d45
Kief, Frits	- d2; d5; d7; d8; e3
Kikkert, J.G.	- b8
Kleffens, Eelco N. van	- b21; e2; e4
Klerks, Peter	- a12
Klinkenberg, Wim	- b22
King Kong	- b20; b27; b28
Knipselkrant	- c10
Koedijk, Paul	- d68; d70; d82
Kompagnie, Jan H.	- a5
Koninklijk Huis	- b20; b22; b23; b27
Kortenray, Johan	- d34
koude oorlog	- a2; a4; a5; a7; a15; a17; b2; b6; b15; b18; b22; b23; b24; b31; b32; b35; d69; d73
Krijnen, Paul	- b23
Kruls	- e1
Legebeke, Gerard	- d69
Lems, C.G.	- b24
Lipson, M.	- d6
Lobster	- c11
Londen	- b8; b15; b20; b21; b27; b29; b33; b36
Loudon, A.	- e2
Luirink, Bart	- d48
Maatjes, Hennie	- d72
Mak, Geert	- d34
manuscripten	- a8
Mariniers	- b24
Menten 1945-1976, de affaire	- b5; d39; d42
Meurs, Rudie van	- b25; d30; d32; d33; d59
Meyer, Arnold	- d2
MI5	- b8; b27; d60; d64
Middelburg, Bart	- b26
militaire inlichtingen diensten	- a1; a8; a15; b20; b24; b27; b36; d14
Militaire Spectator	- c12
Ministeries	- a9; b20; b27; b34
Minister-Presidenten	- a17; b6; b12; b15; b20
Ministers	- zie regering
Mollema, A.M.P.	- a13
Molukken	- zie RMS.
Name-base	- f3
National Archives	- d76; d79; e5
Nationale Reserve	- b23
NAVO	- b2; b35; d67; d77
nazi's	- b5; b13; b17; b20; b27; d75
Nederlands Indië	- zie Indonesië.
Nederlandse Unie	- a5; a17; b20; b22
NEFIS	- a11; b8; b20; b27
Nicolson, H.	- d16
NISA	- c13
NISWG	- b6; b20; b23; b32
Nijenhuis, Hans	- d71

O & I	- a17; b2; b32; d65; d66; d67; d68; d69; d70; d71; d82
OD	- b20; b22; b27; b32; b36
Oltmans, W.	- d36; d43
onderwereld	- b26
onderzoeksburo's	- a12
oorlogsvoorbereiding	- b2; b3; b20; b27; d10
Oost-West Instituut	- a17; b15; b20
Oppenkamp, Ed	- b35
OSL	- zie weerbaarheids-organ.
OSS	- a1; a15; b22; b27; b36; d76; e5
overzichten	- a8; a9; a12; a13; a14; b11; b16; b20; b27; b34
Pans, Raplh	- d29
parlement	- zie Staten Generaal
PCC	- b18
PEC	- b8; b20; b22; b26; b27
Peeters, F.	- d57
persoonlijke archieven	- a5; a17
Philips	- b17; b27
PID	- b4; b13; b14; b18; b25
Pinto, Oreste	- b28
Pirenne, L.P.L.	- a14
POD	- a10; b5; b13; b26; b27
Politieke samenwerking	- b16; b20; b27
PRA	- a10; b5; b13; b25; b26
Prologue	- d76
propaganda	- a11; a15; b20; b27
Proutry, Fletcher	- d36
psychologische oorlogsvoering	- a11; a15
Quay, Jan Eduard de	- a17; e1
Radio Free Europe	- d38
Randwijk, van	- d3
regelgeving	- zie wetgeving
Regering	- a9; a13; a16; a17; b1; b6; b8; b12; b13; b15; b17; b20; b21; b27; b29; b30; b34; b35; b36; d62
repertoria	- zie inventarissen
Reydon, Evert	- b18
Riemers, J.W.E.	- e3
Rietkerk, K.	- d51
RIOD	- e4
Riphagen, B.A.	- b26
RMS	- a11
Roer, Robert van de	- d71
Roever, Eddy de	- b29
Roos, Jan de	- d58
Rost, Nico	- d5
Ruijgers, G.N.J.M.	- e3
Rijksbegroting	- zie begroting
sabotage	- b2; b27
Salverda, Feike	- d41
Sant, François van 't	- d22
Santen, J. van	- d23
Schaepman, C.J.M.	- e2
Schaf, Frank L.	- a1
Schallenberg, F.	- d26
Schaper, H.A.	- b31

Schulten, C.M.	- b32
SIS	- d60; d64
Slats, Jos	- d66
SMID	- d15; d31
Smith, Myron J. jr.	- a15
sociale bewegingen	- a2
SOE	- a15; b8; b20; b27; b28; b29; b33; b36
SOEV	- a17
Somer, J.M.	- b33; d24
Sovjet Unie	- a3; a4; b18
spionage	- a1; a3; a4; a7; a15; b10; b17; b18; b27; b36; d26
Staatsalmanak	- b34
staatsgeheimen	- b1; d13
Staten Generaal	- a10; b1; b6; b18; b22; d62
stay behind netwerken	- b2; b27; b32
Steege, Rene ter	- b26
Steun Wettig Gezag	- zie NISWG
Stuyt, A.M.	- a16
Suriname	- b7
Surveillant	- c14
terrorisme	- a3
Teixeira de Mattos	- b17
Timmer, Rijk	- d47
Tweede Kamer	- zie Staten Generaal
tijdschriftartikelen	- a7, d1-d82
tijdschriften	- a12; c1-c16
Uilenbroek, Henk	- b18
Ultimatum	- c15
USA	- a3; a4; a7; a12; a15; b16; d76; e5-e6
Uyl, Joop M. den	- e3
vakbeweging	- d28; d51
Venstra, Gerbrand	- d34
veiligheidsbeleid	- a5; b16; b21; b31; d14
verdragen	- a16; b20
Verbeek, Jan	- b35
Verenigde Staten van Amerika	- zie USA
verzet in WOII	- b26; b27; b29; b32; b36
Visser, Frank	- b36
Visser, Marjo	- d63
VN	- a10; b21
Voogd, Fanta	- d75
Vriens, J.	- a17
vrijwillige politie	- zie hulppolitie
Wagenaar, Gerben	- d79; d80
wapenhandel	- a11; b27
wapenopslagplaatsen	- b2; b27; d46
weerbaarheids-organisaties	- b6; b23; b32
Wetenschappelijk onderzoek	- a12; d73; d79
wetgeving	- b1; d13, zie ook (geheim) KB
Wiegel, Hans	- d44
Wilman, de zaak -	- d59
Wilson	- d76
WO I	- a7
WO II	- a1; a2; a3; a4; a15; b3; b13; b15; b20; b26; b27; b28; b29; b32; b33; b36; d76

Wolterbeek, J.A.N.
Zaandam
Zwart, Joop

- d15
- b4
- d82

VII Lijst van afkortingen.

AMOK	- Anti Militaristisch Onderzoeks Kollektief
ARA	- Algemeen Rijks Archief
AZ	- Algemene Zaken
BA UBA	- Bibliografische Afdeling Universiteit van Amsterdam
BBO	- Buro Bijzondere Opdrachten
BI	- Buro Inlichtingen
BID	- Buitenlandse Inlichtingen Dienst
BNV	- Buro Nationale Veiligheid
BURAM	- Buro Antecedentenonderzoeken Ministerie van Overzeese Gebiedsdelen
BVD	- Binnenlandse Veiligheids Dienst
CIA	- Central Intelligence Agency
CID	- Centrale Inlichtingen Dienst
CPN	- Communistische Partij Nederland
CVD	- Centrale Veiligheids Dienst
DASG	- Documentatie Afdeling Staten Generaal
DCNG	- Documentatie Centrum voor Nieuwste Geschiedenis
GDN	- Geheime Dienst Nederland
GS III	- Generale Staf, derde (inlichtingen-) afdeling
IDB	- Inlichtingen Dienst Buitenland
IISG	- Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis
IJIC	- International Journal of Intelligence and Counterintelligence
J&J	- buro Jansen & Janssen
KB	- Koninklijk Besluit; Koninklijke Bibliotheek
MI5	- Engelse Binnenlandse Veiligheidsdienst
MI6	- Engelse Inlichtingen Dienst Buitenland
MID	- Militaire Inlichtingen Dienst
NAVO	- Noord Atlantische Verdrags Organisatie
NEFIS	- Netherlands Foreign Intelligence Services
NISGW	- Nationaal Instituut Steun Wettig Gezag
O & I	- Oorlogsdiensten Operatieën en Inlichtingen
OB	- Openbare Bibliotheek
OD	- Orde Dienst
OSL	- Oud Strijders Legioen
OSS	- Office of Strategic Services
PEC	- Parlementaire Enquete Commissie
PID	- Plaatselijke Inlichtingen Dienst
POD	- Politieke Opsporings Dienst
PRA	- Politieke Recherche Afdeling
PSCW-UVA	- Politieke en Sociaal Culturele Wetenschappen, Universiteit van Amsterdam
RIOD	- Rijks Instituut voor Oorlogs Documentatie
RMS	- Republiek der Zuid Molukken
SIS	- Engelse Inlichtingen Dienst Buitenland
SMID	- School Militaire Inlichtingen Dienst
SOBV	- Stichting voor Onderzoek naar Binnenlandse Veiligheid
SOE	- Special Operations Executive
SOEV	- Stichting voor Onderzoek van Ecologische Vraagstukken
UBA	- Universiteits Bibliotheek Amsterdam
USA	- Verenigde Staten van Amerika
UVA	- Universiteit van Amsterdam
WOI	- Eerste Wereldoorlog
WOII	- Tweede Wereldoorlog